

CESTE I MOSTOVI

Vol. 34

Zagreb, 1988.

Broj 3

3

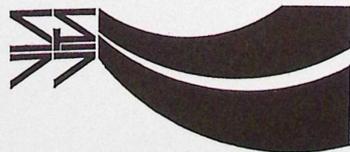
1988

CASOPIS ZA PROJEKTIRANJE, GRABENJE, ODRZAVANJE I TEHNIČKO-EKONOMSKA PITANJA CESTA, MOSTOVA I AERODROMA

SADRŽAJ

Josip Bušelić Aleksandar Čoklović Zdenko Šimunjak, Zagreb	Stanje mostova na magistralnim i regionalnim cestama u Hrvatskoj	107
Milenko Pržulj, Sarajevo	Nekonvencionalni mostovi	113
Branislav Vojinović, Beograd	Oštećenja i sanacija drumskog mosta sistema roštilja bez poprečnih nosača	119
Hrvoje Bojčić Vinko Čandrić, Zagreb	Gradnja tunela u podmorju s montažnim betonskim segmentima	123

IZDAVAČKI SAVJET

Predsjednik: Ante Smit, dipl. inž., Zagreb
Orhan Avđović, dipl. inž., Skopje, prof. dr.
Branimir Bahić, dipl. inž., Zagreb, Dragan
Blagović, dipl. inž., Zagreb, Muhamed Čoklović, dipl. inž., Zagreb, Zeljko Hitrec, dipl. inž., Zagreb, Zvonimir Hrestak, dipl. inž., Zagreb, Milan Vojinović, dipl. inž., Rijeka, prof. Aleksandar Klemenčić, dipl. inž., Zagreb, Marjan Krajač, dipl. inž., Ljubljana, prof. Stjepan Lekić, dipl. inž., Zagreb, Luka Markoć, dipl. inž., Split, Stjepan Pridavec, dipl. inž., Zagreb, Svetozar Radošević, dipl. inž., Titograd, Hasan Sarajlić, dipl. inž., Sarajevo, potpuk. Miroslav Sinić, Zagreb, Mihaljo Strešnjač, dipl. inž., Osijek, Ante Smit, dipl. inž., Zagreb, Momčilo Štraš, dipl. inž., Novi Sad, prof. dr. Slavko Štram, dipl. inž., Zagreb, puk. dr. Milorad Terzić, dipl. inž., Beograd, Čedo Tomljanović, dipl. inž., Zagreb.

Casopis »Ceste i mostovi« izdaje Savez društava za ceste Hrvatske, član Saveza društava za putove Jugoslavije.
Osnovna je svrha časopisa da upoznaje čitatelje s najnovijim dostignućima i iskustvima u projektiranju, gradnji, održavanju te sa svim akcijama na unapređenju cestovne mreže.

Godišnja pretplata
— za pravne osobe: prvi pretplatnički primjerak 30 000 dinara a svi naredni uz 10% popusta
— za pojedince: 6000 dinara
— za inozemstvo: 82 SAD dolara, a za zrakoplovnu ili preporučenu dostavu još 24 SAD dolara
Pojedini primjerci u prodaji
— za pravne osobe: 2500 dinara
— za pojedince: 550 dinara
Cijena oglasa

— za tuzemstvo:
omotna stranica 1/1 — 250 000 dinara
unutarnja omotna stranica 1/1 — 200 000 dinara
unutarnja stranica 1/1 — 160 000 dinara
unutarnja stranica 1/2 — 80 000 dinara
— za inozemstvo:
unutarnja stranica 1/1 — 660 SAD dolara
unutarnja stranica 1/2 — 500 SAD dolara
unutarnja stranica 1/4 — 350 SAD dolara

Za tiskanje časopisa koriste se sredstva Saveza, republičkih i pokrajinskih samoupravnih interesnih zajednica za kulturne djelatnosti u SFRJ. Republičke zajednice za znanstveni rad SR Hrvatske te sredstva politipnika samoupravnog sporazuma o sulfanacranju časopisa.

UREDNIČKI ODBOR

Glavni i odgovorni urednik: Darko Minarić, dipl. inž., Zagreb
Zamjenik gl. i odg. urednika: dr. Zvonimir Marić, dipl. inž., Zagreb
Baldó Bakalić, dipl. inž., Split, Tomislav Bilić, dipl. inž., Zagreb, mr. Josip Besenjak, dipl. inž., Osijek, Josip Bušelić, inž., Zagreb, Dušan Deković, inž., Rijeka, Zeljko Kadjićević, dipl. inž., Zagreb, Ivan Kamber, dipl. inž., Zagreb, Ivica Krasovec, Zagreb, Mario Ladavac, dipl. inž., Pazin, dr. Ivan Legac, dipl. inž., Zagreb, dr. Ivo Lozić, dipl. inž., Split, dr. Zvonimir Marić, dipl. inž., Zagreb, Darko Minarić, dipl. inž., Zagreb, Alojz Petrović, dipl. inž., Zagreb, Julius Pevalek, dipl. inž., Zagreb, Franjo Pregorec, dipl. inž., Zagreb, dr. Zdravko Ramljak, dipl. inž., Zagreb, Josip Sekopeč, dipl. inž., Zagreb, Zlatko Tršitelj, dipl. inž., Osijek.

Tehnički urednik: Mirjana Zec, prof.
Klasifikacija i indeksiranje po UDK i IRRD: mr. Davor Sovagović
Grafička obrada: Branko Zlamalik
Casopis izlazi mjesečno.
Tisak: MISRO »Vjesnik« — OOUR TMG — Pogon VS

Casopis izdaje Savez društava za ceste Hrvatske, Zagreb, Vondina ulica 3, tel. 445-422/63, pošt. pret. 673, žiro-račun 30102-678-271, žiro-račun za inozemstvo kod Privredne banke Zagreb 30101-620-37-00-7210-00764-1

vi postaju, malo po malo, sve teže dostupni ve-
tutih, stručnjaka. Posvećena je nastajuća nova
žiti one koji pošteno i predano obavljaju svoj
od se upriliči kakav domaći znanstveno-stručni
priopćaja, od kojih su mnogi veoma skromne
sa svrhom da opravdaju autorovo sudjelovanje
avlja na muke (kako odbiti rad inače utjecajni
m troškovima. Istodobno, stručni nam časopisi
zima. Stoga je dobro došao prijedlog Predsjed-
konstruktora Hrvatske (DGKH) uredništva
itova« da jedan broj časopisa bude sačinjen od
DGKH »Specijalni inženjerski objekti« i da te
i sudionici simpozija. Tako se postiže dvostruku
rilozu bit će dostupni mnogo širem krugu struč-
ti veći broj tematski srodnih i aktualnih priloga

baze mostovima (i tunelima) odabrano je šest
ijek suvremene problematike iz tog područja, oti-
išoj praksi. Prilozi su odabrani u nastojanju da
ca u spomenutom području struke u cijeloj Ju-
: išio nauštrb katkoće priloga (tj. nije se dogo-
en samo zato što je iz republike koja inače nije
redoslijed članaka u časopisu odabran tako da,
štvenu relevantnost i aktualnost obradivane te-

stanje mostova na važnijim cestama u Hrvat-
i ga poduzeći potkraj prošle godine. Ovdje valja
ovako temeljitih pregleda i stoga autori, koji su
Aleksandar Čoklović i Zdenko Šimunjak, koji su
pregleda (a sada i javni izvijestitelji o njemu),
zrtvajući istaknuto mjesto i značenje što ga mo-
nica, autori upozoravaju stručnu javnost i sve
a ponegdje i zabrinjavajuće, stanje u kojem se
za. Zatim veoma opsežno i dokumentarno (prilo-
pečajlivo) raspravlja o najvjerovatnijim uzro-
bi na kraju izvijesti i prijedloge mjera za otkla-
i na mostovima.

M. Pržulj iz Sarajeva, pruža svojim prilogom
roko područje konstruktorove djelatnosti i kako
nje gradiva iz mehanike te osjećaj za ljepotu i
iskoraci iz kalupa uvriježenih, svakodnevnih
Beograda pokazuje koliko je znanja, umješnosti
se ispravile tuđe greške, nastale zbog neznanja,
i prihvaćene zablude o betonu kao o »vječno«
elo naći na vetiko zanimanje stručnjaka sudeći
u »udarnom« priopćaju J. Bušelića i dr.

dajući opsežan prikaz četiriju podvodnih tunela
prometni, izveden u našoj zemlji, kao zajedničko
ka), pružaju uvid u širinu tehničkih i prometnih
ažno, u izvedivost koja je ispodređiva s izvedivo-
remenih podzemskih (i općenito podvodnih) tu-

Stanje mostova na magistralnim i regionalnim cestama u Hrvatskoj

Josip BUŠELIĆ, inž.
RSIZ za ceste Hrvatske, Zagreb
Aleksandar ČAKLOVIĆ, dipl. inž.
Građevinski institut, Zagreb
Zdenko ŠIMUNJAK, dipl. inž.
RSIZ za ceste Hrvatske, Zagreb

Stručni rad
UDK 625.745.1:625.711
IRRD 24:53

nela. Ovaj bi način povezivanja dviju obala mogao biti osobito zanimljivo u području naših sjevernomojzadranskih otoka. U doba sve rjeđih prilika da koji naš stručnjak pribiva na kakvu međunarodnom znanstveno-stručnom skupu, izvještaj D. Horvatića o međunarodnom savjetovanju o čeličnim mostovima održanu u veljači o. g. u Londonu, svakako će naići na živo zanimanje čitatelja. Dotaknuta su sva najvažnija pitanja iz ovoga područja.

Na kraju, ali ne zbog manje zanimljivosti ili relevantnosti, nego zbog toga što obraduje najnoviju problematiku, uvršten je priopćaj B. Zakića iz Novoga Sada o određivanju vijeka trajanja betonskih konstrukcija mostova. U svijetu je u uporabi nekoliko desetaka tisuća betonskih (armiranih ili prenapetih) mostova i pitanje njihove trajnosti od prvazrednoga je značenja i za stručnjake i za ekonomiste. Trajnost betonskih konstrukcija jedna je od najistaknutijih tema u svijetu, a i naši istraživači postupno »hvataju priključak«.

Nadamo se da ćemo ponudnim izborom izazvati zanimanje čitatelja za spomenute probleme a poneke od njih i potaknuti na pisanje vlastitih priloga iz toga područja.

SAŽETAK

Autori ovog članka obratili su pri kraju 1987. godine periodičan pregled mostova na magistralnim i regionalnim cestama u Hrvatskoj, i to onih ukupne dužine veće od 100 m, odnosno raspone veći od 40 m.

U svom radu daju ocjenu mostova po elementima s naznačenom najčešćim uzroka oštećenja za pregledanih 121 most, kao i mišljenje o prijedlogu mjera za njihovo otklanjanje.

1. MOSTOVI — KLJUČNI DIJELOVI CESTOVNIH PROMETNICA

Na cestovnim pravcima, kao i cjelokupnoj mreži cesta, mostovi predstavljaju ključne točke (premoštavanje rijeka, dolina, morskih zaljeva i kanala, kao i drugih prometnica). Upravo zbog svoje namjene — premoštavanja prepreka — izuzetno su značajni kako pri utvrđivanju trase cestovne prometnice, tako i u fazi njene eksploatacije odnosno odvijanja prometa.

Mostovi — kao građevinski objekti, s obzirom na materijale od kojih se grade, te način njihovog proračuna i gradnje, zamišljeni su kao dugovjeke građevine s trajnošću od 100 i više godina.

Vrijeme je pokazalo da se vijek trajanja pojedinih mostova smanjuje i do 15%, ovisno o djelovanju štetnih utjecaja okoline u kojoj se nalaze.

Istaknuta su međutim pokazala i veća odstupanja od predviđenog vijeka trajanja na više, ali u znatnom broju slučajeva i na niže. Do tako značajnih smanjenja vijeka trajanja mostova dolazi u slučajevima zajedničkog djelovanja više uzroka kao i usvajanja krivih pretpostavki, primjene neodgovarajućih projektnih rješenja i detalja, lošije izvedbe, slabog održavanja i djelovanja loših utjecaja okoline.

Održavanje mostova je u svakom slučaju vrlo značajan faktor trajnosti objekta. U tom smislu posebno je značajan rad službe pregleda stanja mostova kao i službe nadzora na njihovom održavanju. Zadatak te

službe jest da pravodobno otkrije i procijeni veličinu oštećenja nastalih raznim mehaničkim, kemijskim ili biološkim djelovanjima, jednako kao i ona nastala kao posljedica pogrešaka ili propusta u projektiranju i gradnji. Rezultati rada službe pregleda i nadzora neposredno su upotrebi pri donošenju odluka o radovima na održavanju, ojačanju, obnovi, a u krajnjim slučajevima i uklanjanju mostova, dok se isti rezultati posredno mogu i trebaju koristiti pri projektiranju, gradnji i održavanju budućih mostova.

Izgradnja cesta u poslijeratnom razdoblju, u svijetu i u nas, ostavila je iza sebe ogroman broj izgrađenih mostova u što su uložena i ogromna društvena sredstva. Uz prvenstvenu brigu cestovne službe za stabilnost izgrađenih objekata, a time i sigurnost prometa, potrebno je ulagati stalne napore za stvaranje što bolje i efikasnije službe pregleda i održavanja mostova kao dijela cestovne službe zadužene za njihovu zaštitu, održavanje i očuvanje.

2. STANJE MOSTOVA U HRVATSKOJ

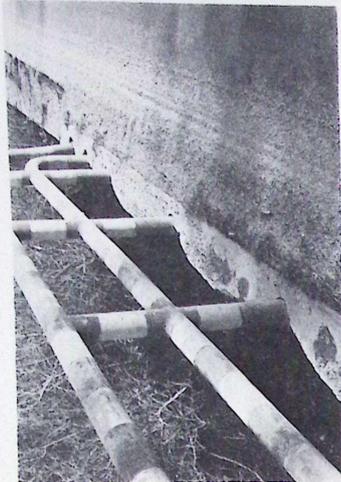
Kad se govori o stanju mostova u Hrvatskoj, misli se uglavnom na one izgrađene nakon rata, jer je i ono malo mostova izgrađenih prije rata bilo uglavnom uništeno. S obzirom na tu činjenicu možemo ustvrditi da je prosječna starost mostova u nas približno 25—30 godina.

Unatoč činjenici da su to relativno mladi mostovi, njihovo stanje ne zadovoljava i sigurno će negativno utjecati na vijek trajanja tih mostova.

Općeniti uzroci takvog stanja mogu se naći u binizni i tehnološki poslijeratne obnove i izgradnje mostova, u njihovu kronično lošem održavanju i do prije desetak godina zanemarivanim utjecajima okoline na mostove.

Izneseni podaci o mostovima kao ključnim dijelovima cesta, te o stanju mostova u Hrvatskoj bili su razlog da je Skupština RSIZ-a za ceste Hrvatske sre-

Slika 5. Oprada koja će uskoro ostati bez uporišta

- pomanjkanje organiziranog i kontinuiranog rada službe za pregled mostova,
- zapostavljenost službe pregleda mostova čime je onemogućeno pravodobno uočavanje oštećenja i poduzimanje odgovarajućih mjera,
- nedostatak odgovarajuće opreme za pristup i pregled rasponskih konstrukcija i drugih teže pristupačnih dijelova mostova,
- pomanjkanje odgovarajućih strojeva i alata (posebno stinog) potrebno pri izvedbi pojedinih radova na održavanju, u okviru raznih obrta,
- neadekvatna opremljenost i organiziranost poduzeća za održavanje,
- manjak odgovarajuće osposobljenih stručnjaka, a posebno kvalificiranih radnika za poslove nadgledanja i održavanja mostova i sličnih objekata, i
- kao jedan od najvažnijih nedostataka jesu nedovoljna raspoloživa financijska sredstva strogo namijenjena održavanju mostova. Ovdje treba napomenuti da financijska sredstva za održavanje mostova nisu u dosadašnjoj praksi posebno specificirana, već su bila uklopljena u ukupna sredstva za cjelokupno održavanje cesta.

Navedeni uzroci oštećenja te stanje mostova pokazuju da su nam mostovi u znatnoj mjeri oštećeni, dok se za neke može reći da su već u kritičnom stanju.

S obzirom na to mišljenja smo da bi se trebale poduzeti mjere koje bi osigurale stalnan uvid u stanje mostova, kao i one koje bi osigurale redovno održavanje i zaštitu mostova.

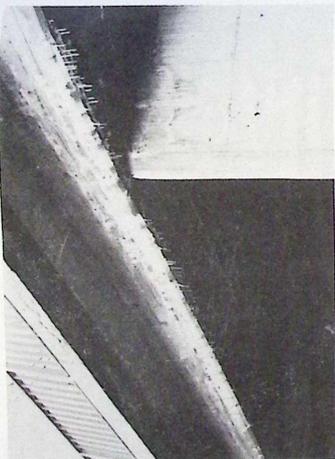
Poseban zadatak trebao bi biti i primjena iskustava stečenih dosadašnjim izgradnjom i eksploatacijom mostova, pri projektiranju, izgradnji, održavanju i zaštiti novih objekata.

5. PRIJEDLOZI MJERA ZA OTKLANJANJE OŠTEĆENJA I NEDOSTATAKA NA MOSTOVIMA

1. Putem službe održavanja cesta treba osigurati kontinuirani rad na pregledu stanja mostova (Pravilnik o održavanju i zaštiti javnih cesta, NN 45/1985), i to:
  - redovne preglede mostova (obavljaju ih radne organizacije za održavanje redovito i u skladu s Pravilnikom),
  - sezonske preglede mostova (obavljaju ih inženjerski radni organizacija za ceste i nadležnih zajednica dva puta godišnje),
  - izvanredne preglede mostova (obavljaju stručne komisije ROC-eva i zajednica uz sudjelovanje specijaliziranih stručnjaka ili organizacija — prema potrebi).

Zakonom o cestama predviđeno je da održavanje cesta, a time i mostova, obavljaju organizacije udruženog rada koje ispunjavaju uvjete utvrđene Zakonom, što znači da imaju potrebne stručne radnike za održavanje cesta i mostova i da raspolazu potrebnom opremom za održavanje.

U cilju održavanja i zaštite mostova, a time i sigurnosti prometa potrebno je da se ta zakonska odredba dosljedno provede u smislu osposobljavanja radnih organizacija za ceste i za održavanje mostova. To podrazumijeva i stvaranje banke podataka o mostovima i njihovom stanju, koje treba dopunjavati u određenim vremenskim razmacima, kako uočenim promjenama

Slika 4. Tragovi procjeđivanja na tlače dobro izvedenu podgljedu rasponskog sklopa

- odstupanje od uobičajenih ili čak i propisanih pravila struke i zanata pri izvođenju pojedinih vrsta radova,
- nepotpuno dovršeni pojedini radovi ili nepotpuno dovršeni objekti, te neuređen okolni prostor uz most ili ispod njega, nakon dovršenja gradnje,
- banaliziranje i zanemarivanje najvažnijih značajki, mada već u toku gradnje uočenih grešaka i nedostataka,
- nakon često i relativno brzo solidno izvedenih radova većih po opsegu, slabo i površno izvedeni radovi na ugradnji opreme te završni radovi, relativno mali po opsegu, iz razloga:

- a) relativno male vrijednosti,
- b) izvođenje tih radova neposredno pred puštanje u promet objekta, često u vremenskoj stisci i u lošim meteorološkim uvjetima,
- c) nedostatak stručnih radnika,
- omalovažavanje »sitnih«
detalja i radova (npr. spojnice i sl.) veoma bitnih za trajnost građevine, odnosno pomanjkanje strpljivosti i upornosti da se objekti dotjera i dovrši do najsitnijeg detalja,
- nedovoljna i nedosljedna kontrola i nadzor nad cijelim tokom tehnološkog procesa rada (npr. beton: betonara — transport — ugradnja — njega), a ponekad i previše tolerantan nadzor,
- vrijeme predviđeno operativnim planovima za ugradnju opreme i završne radove na mostu redovito je nedovoljno za njihovu kvalitetnu izvedbu, odnosno dovršenje, tim više što se kasnije u izvedbi prethodnih faza tada žele nadoknaditi, što neminovno rezultira slabijom kvalitetom.

Ovdje su navedeni samo najčešći uzroci koji se sreću u praksi.

Uzroci oštećenja nastalih uslijed slabog ili nedovoljnog održavanja i dr.

Neodgovarajuće održavanje ili čak često potpuno neodržavanje mostova često pospješuju da u početku mala ili neznatna oštećenja, koja se mogu otkloniti uz beznačajan trošak, s vremenom dostignu takav opseg da njihovo otklanjanje iziskuje sredstva reda veličine potrebnih za izgradnju novog mosta.

Navedimo samo najznačajnije uzroke:

Slika 3. Opoljela armatura vijenca

- njihov utjecaj na sigurnost mosta i prometa te na trajnost mosta kao objekta može biti vrlo velik, zaslužuju i podrobnije razmatranje.
- Uzroci oštećenja materijala iz neadekvatnih projektnih rješenja, detalja, materijala i uvjeta gradnje:

- nedovoljni i nedostadni prethodni podaci,
- nedovoljno sagledavanje okolnosti u kojima će se most nalaziti i koristiti u toku trajanja,
- primjena neodgovarajućega proračunskog modela osnovne konstrukcije, nedostatan opseg proračuna, a ponekad i izostanak pojedinih dijelova proračuna (statički, hidraulički i dr.),
- izbor neodgovarajućih ili nekvalitetnih materijala,
- primjena neprimjerenih i nedovoljno razrađenih detalja, a ponekad i takvih koji se nisu dokazali u praksi,
- neosigurane mogućnosti pristupa pojedinih dijelovima mosta radi pregleda i održavanja,
- primjena tehničkih rješenja neprikladnih za održavanje,
- manjkavi ili čak izostali projekti skele, montaže i tehnološke izvedbe,
- nedovoljni, neprecizni ili izostali opisi postupaka kontrole i preuzimanja radova u svim fazama i međufazama posebno kod složenih postupaka gradnje,
- nedovoljni, neprecizni i vrlo škrti opisi stavaka troškova,
- nedovoljno sagledavanje mogućnosti izvođenja predviđenih radova, te dobave odabranih materijala i uređaja,
- neuvažavanje iskustvenih spoznaja i pravila struke, nedovoljna suradnja sudionika različitih struka koji sudjeluju u projektiranju
- nedostatak projekta uređenja okoline objekta, neuzimanje u obzir utjecaja izbora pojedinih rješenja na veličinu troškova održavanja mosta,
- nedovoljna kritičnost pri pregledu, ocjeni i prihvaćanju predloženih globalnih ili detaljnih rješenja. Dakako, ovdje nisu nabrojani svi uzroci već samo oni karakteristični koji se najčešće pojavljuju.
- Uzroci oštećenja nastalih uslijed propusta i previda u izvođenju i nadzoru nad izvođenjem:
  - nepri održavanje projekta u pogledu zadane geometrije, kvalitete materijala i postupaka izvedbe,

6. ZAKLJUČAK

Lvijaštaj o stanju mostova u Hrvatskoj, u znatno širem i detaljnijem prikazu, razmatrala je i Skupština RSIZ-a za ceste Hrvatske i većinu predloženih mjera usvojila kao ciljeve za daljnje programe rada. Dio predloženih mjera već se ostvaruje u načinu planiranja sredstava redovnog održavanja mostova i njihove sanacije. Također se poduzimaju mjere za bolju opremljenost radnih organizacija za održavanje sredstava za preglede mostova te njihovu zaštitu i sanaciju.

4. Radi povećanja trajnosti mostova trebalo bi:

- posvetiti veću pažnju potpunosti projektnih dokumentacije te dodatnoj obradi detalja,
- u projekte unositi u praksi provjerena rješenja detalja i uređaja na mostovima,
- posvetiti veću pažnju podizanju kvalitete izvedenih radova,
- poštiti rad nadzorne službe na izgradnji i održavanju mostova, kao i provoditi potpunu kontrolu kvalitete ugrađenog materijala,
- opredjeljivati se za kvalitetnija rješenja gledajući kompleksno troškove izgradnje, zaštite i održavanja mostova, a ne samo troškove izgradnje,
- kontinuirano raditi na stalnom stručnom uzdizanju i edukaciji kadrova.

Rezultati provedbe predloženih mjera bili bi — smanjenje mogućnosti pojave oštećenja, niži troškovi održavanja a u konačnici i znatno veća sigurnost prometa.

**ZAJEDNICA ORGANIZACIJA
ZA ODRŽAVANJE CESTA I AUTOCESTA HRVATSKE**
Zagreb, Kačićeva 20

RO ZA ODRŽAVANJE CESTA BJELOVAR
Bjelovar, Čehaićeva 2, tel. 44-245

RO ZA ODRŽAVANJE CESTA DUBROVNIK
Dubrovnik, V. Nazora 8, tel. 23-189

RO ZA ODRŽAVANJE CESTA GOSPIĆ
Gospić, N. Tesle 41, tel. 20-43

RO ZA ODRŽAVANJE CESTA KARLOVAC
Karlovac, I. L. Ribara bb, tel. 23-366

RO »PODUZEĆE ZA CESTE«
OOUR ODRŽAVANJE JAVNIH CESTA
Osijek, Gundulićeva 65, tel. 32-555

RO ZA ODRŽAVANJE I GRAĐENJE CESTA PULA
OOUR ODRŽAVANJE CESTA PULA
Pula, Čirilometodske družbe 4, tel. 33-477

RO ZA ODRŽAVANJE, IZGRADNJU I KOMUNALNU
DJELATNOST
OOUR ODRŽAVANJE CESTA
Rijeka, Završnikova 7, tel. 39-289

RO ZA ODRŽAVANJE CESTA SISAK
Sisak, Socijalističkog saveza 19, tel. 22-478

RO ZA ODRŽAVANJE CESTA SLAVONSKI BROD
Slavonski Brod, I. G. Kovačića 58, tel. 232-366

RO ZA ODRŽAVANJE CESTA SPLIT
OOUR ODRŽAVANJE CESTA SPLIT
Split, Žrtava fašizma 89, tel. 514-366

RO ZA ODRŽAVANJE CESTA ŠIBENIK
OOUR ODRŽAVANJE CESTA
Šibenik, J. Barakovića 10, tel. 22-986

RO ZA ODRŽAVANJE CESTA VARAŽDIN
OOUR ODRŽAVANJE CESTA
Varaždin, Ulica JNA 25, tel. 48-155

RO ZA ODRŽAVANJE CESTA ZAGREB
Zagreb, Rendićeva 32, tel. 217-017

OOUR »AUTOCESTA-ZAGREB«
Lučko-Zagreb, Hrvatski Leskovac bb, tel. 525-738

OOUR »MOST KOPNO-OTOK KRK«
Krk, Ognjena Price 6, tel. 851-012

OOUR »TUNEL-UČKA«
Pazin, tel. 85-241

obavijaju:
održavanje cesta i autocesta na
području SR Hrvatske

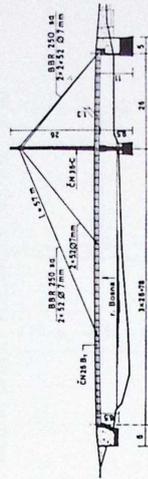
Nekonvencionalni mostovi

Prof. Milenko PRŽULJ, dipl. inž.
Građevinski fakultet, Sarajevo

Stručni rad
UDK 624.21/8
IRRD 24:53

SAŽETAK

U članku je dat kraći prikaz pet specifičnih rješenja mostovskih konstrukcija različite namjene, u čijem rješavanju je učestvovao autor prikaza kao odgovorni projektant, jedan od projektanata ili kao konsultant

Slika 1. Shema konstrukcije nizvodnog mosta

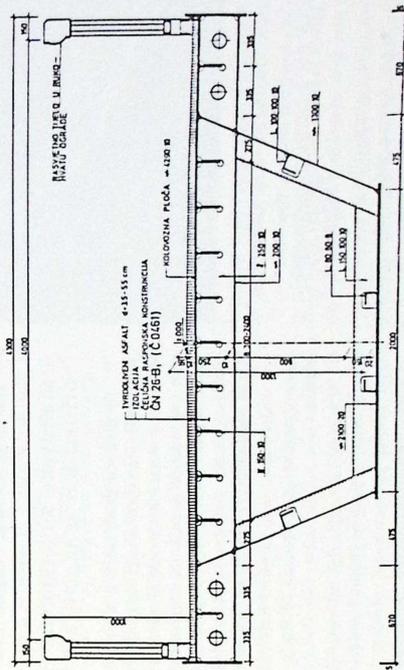
1. OVJEŠENI MOSTOVI NA RIJECI BOSNI U ZENICI

Ovješeni mostovi pružaju ekonomske i estetske prednosti za raspone od 150 do 400 m. Kod pješačkih asimetričnih mostova prednosti se postižu i kod manjih raspona. Koliko je autor poznato, ovo su prvi zavješeni asimetrični pješački mostovi izgrađeni u našoj zemlji u cjelini od domaćih materijala. Mostovi su izgrađeni 1985. godine. Autor prikaza je i odgovorni projektant mostova.

Dva pješačka mosta preko rijeke Bosne u Zenici povezuju centralni dio grada sa sportsko-rekreativnim centrom i znatno skraćuju putovanja. Nizvodni most ima

statičku dužinu $4 \times 26,00$ m, a uzvodni $4 \times 23,00$ m. Nesimetričan profil regulisanog korita pogodan je za nesimetričnu dispoziciju sa jednim pilonom na desnoj obali na granici glavnog i inundacionog otvora. Širina mostova je 4,00 m. Korisno opterećenje je $p = 5,0$ KN/m². Konstrukcija obalnih stubova prilagođena je geološkoj građi korita i uslovima temeljenja.

Stubovi na desnoj obali preuzimaju negativne reakcije nosivog sklopa. Srednji stubovi oblikovani su u skladu sa konstrukcijom pilona.

Slika 2. Presjek glavnog nosača mostova